

Briuselis, 2020 10 14
COM(2020) 652 final

2020/0300 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2019 m. gruodžio 4 d. Europos aplinkos agentūra (EAA) paskelbė ataskaitą „Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva“ (angl. *The European Environment – state and outlook 2020*)¹, kurios išvados kelia nerimą. Dabartiniai aplinkos, klimato ir tvarumo uždaviniai yra precedento neturinčio masto ir skubos, todėl juos reikia spręsti imantis neatidėliotinių suderintų veiksmų ir taikant sisteminius sprendimus. Pastaruosius dešimtmečius vykdoma Sąjungos aplinkos politika davė daug naudos, nepakenkdama ilgalaikiam ES konkurencingumui, o rengiant pastarųjų metų *acquis* vis dažniau vadovaujamasi plataus užmojo ilgalaikę vizija, tikslais ir strategine pagrindų politika, todėl veiksmingai mažinamas neigiamas poveikis aplinkai. Tačiau dėl biologinės įvairovės nykimo ir ekosisteminių paslaugų prastėjimo, klimato kaitos ir jos poveikio, netvaraus išteklių naudojimo, taršos ir susijusios rizikos žmonių sveikatai ir gerovei, gamtai, ekosistemoms ir ekonomikai reikia imtis tolesnių ryžtingų veiksmų ES ir pasaulio mastu.

Reaguodama į šiuos iššūkius, 2019 m. gruodžio 11 d. Europos Komisija priėmė komunikatą dėl Europos žaliojo kurso² – plataus užmojo darbotvarkės, pagal kurią iki 2050 m. ES ne tik taptų pirmuoju neutralizuoto poveikio klimatui žemynu, bet ir saugotų, tausotų ir puoselėtų ES gamtinį kapitalą, taip pat saugotų piliečių sveikatą ir gerovę nuo aplinkos pavojų. Regeneraciniu augimo modeliu, pagal kurį mūsų planetai grąžinama daugiau nei iš jos paimama, grindžiamame komunikate nustatomi artimiausių metų aplinkos apsaugos prioritetai ir Sąjungos siekis pertvarkyti savo ekonomiką pritaikant ją tvarios ateities reikmėms taip, kad niekas neliktų nuošalyje; kad šie tikslai taptų tikrove, tame komunikate išdėstoma nuodugnai pertvarkai įgyvendinti skirta kelių krypčių politika ir raginama, kad Sąjunga aktyviau lyderiautų pasaulinėje arenoje klimato ir aplinkos klausimais.

Po plataus masto diskusijų dėl komunikato „Švari mūsų visų planeta“³ 2020 m. kovo mėn. ES pateikė savo ilgalaikę strategiją pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Paryžiaus susitarimą⁴, įsipareigodama iki 2050 m. tapti neutralizuoto poveikio klimatui ekonomika. Komisija pasiūlė tą tikslą įtvirtinti Europos klimato teisės akte⁵. Europos Komisija taip pat priėmė keletą naujų strateginių iniciatyvų, visų pirma naują Žiedinės ekonomikos veiksmų planą, skirtą švariai ir konkurencingai Europai⁶, 2030 m. biologinės įvairovės strategiją⁷ ir strategiją „Nuo ūkio iki stalo“⁸.

ES taip pat ėmėsi kompleksinių priemonių, kad suvaldytų COVID-19 krizę, kuri nusinešė daug gyvybių, neigiamai paveikė pragyvenimo šaltinius ir sukėlė precedento neturinčių problemų formuojant politiką; negana to, ją dar labiau pagilino didelis ekonomikos nuosmukis. 2020 m. gegužės 27 d. Europos Komisijos pasiūlytame ir 2020 m. liepos mėn. neeiliniame Europos Vadovų Tarybos susitikime patvirtintame ekonomikos gaivinimo plane

¹ Europos aplinkos agentūros ataskaita *The European environment - state and outlook 2020, Knowledge for transition to a sustainable Europe* (2019 m.).

² COM(2019) 640 *final*.

³ COM(2018)773 *final*.

⁴ Kroatijos ir Europos Komisijos Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu pristatyta Europos Sąjungos ir jos valstybių narių ilgalaikė išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu grindžiama vystymosi strategija (2020 m., <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/HR-03-06-2020%20EU%20Submission%20on%20Long%20term%20strategy.pdf>).

⁵ COM(2020) 80 *final*.

⁶ COM(2020) 98 *final*.

⁷ COM(2020) 380 *final*.

⁸ COM(2020) 381 *final*.

„Next Generation EU“ pabrėžiamas Europos žaliojo kurso, kaip Europos naujos ekonomikos augimo strategijos, statusas ir jo funkcija siekti tvaraus ir spartaus ekonomikos atsigavimo, taip pat užtikrinti ilgalaikį nuspėjamumą dėl poveikio klimatui neutralumo ir, pagaliau, įgyvendinti tokią teisingą ir tinkamą pertvarką, kad niekas neliktų nuošalyje. 8-oji aplinkosaugos veiksmų programa, kurios ilgalaikė vizija ir aplinkos apsaugos prioritetiniai tikslai yra tokie patys kaip ir Žaliojo kurso, padės Europos Sąjungai vykdyti bendrą įsipareigojimą siekti žaliojo ekonomikos gaivinimo.

Aplinkosaugos veiksmų programos naudojamos ES aplinkos politikai rengti nuo XX a. 8-ojo dešimtmečio pradžios. Septintoji aplinkosaugos veiksmų programa (7-oji AVP) baigs galioti 2020 m. gruodžio 31 d., o jos 4 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad prireikus Komisija laiku pateiktų pasiūlymą dėl Aštuntosios aplinkosaugos veiksmų programos (8-oji AVP), siekiant išvengti reguliavimo spragos tarp 7-osios ir 8-osios AVP. Komunikate dėl Europos žaliojo kurso nurodyta, kad bus priimta nauja aplinkosaugos veiksmų programa.

Taryba, Europos Parlamentas ir Regionų komitetas paragino Komisiją ne vėliau kaip 2020 m. pradžioje pateikti pasiūlymą dėl 8-osios AVP.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Šis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl naujos bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m. pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnio 3 dalimi. Siekiant užtikrinti, kad ES ir jos valstybės narės prisiimtų atsakomybę už šią programą ir pasiektų jos prioritetinius tikslus, šiame pasiūlyme dėl sprendimo nustatoma tinkama sistema, padedanti siekti prioritetinių tikslų, ir užtikrinama, kad pažanga siekiant tų tikslų būtų reguliariai vertinama.

Valstybės narės vienos negali tinkamai pasiekti šio pasiūlymo dėl sprendimo tikslų. Kadangi aplinkos ir klimato politika yra decentralizuota ir patenka į ES pasidalijamosios kompetencijos sritį, vienas iš šios programos tikslų yra užtikrinti bendrą visų trijų ES institucijų ir valstybių narių atsakomybę už jos tikslų įgyvendinimą ir kartu suteikti nuspėjamą sistemą ir nurodyti veiksmų kryptį politikos formuotojams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant regionus ir miestus, įmones, socialinius partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas ir pavienius piliečius.

3. VERTINIMŲ IR KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS REZULTATAI

2019 m. gegužės 15 d. Komisija paskelbė 7-osios AVP vertinimo ataskaitą⁹. Prieš pateikiant ataskaitą, 2018 m. vyko išsamios konsultacijos: atviros viešos konsultacijos, tikslinės valstybių narių konsultacijos, tikslinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir du vieši seminarai.

Atlikus vertinimą nustatyta, kad 7-oji AVP iš esmės laikoma veiksminga, aukšto lygio strategine priemone, kuria remiantis formuojama aplinkos politika. Daugeliui atrodo, kad AVP taip pat atlieka planavimo priemonės funkciją, t. y. užtikrina aplinkos politikos tęstinumą, be kita ko, dėl savo ilgalaikės vizijos, atskaitomybės ir Europos Komisijos veiksmų nuspėjamumo; be to, ji daro teigiamą poveikį aplinkos politikos integravimui ir racionalizavimui. 7-osios AVP prioritetiniai tikslai, visų pirma jos 2050 m. vizija, iš esmės tebelaikomi aktualiais.

⁹ COM(2019) 233 *final*.

2017 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamentas paskelbė 7-osios AVP įgyvendinimo vertinimą¹⁰, 2018 m. kovo 6 d. – jos įgyvendinimo ataskaitą, o 2018 m. balandžio 17 d. – rezoliuciją¹¹.

2018 m. liepos 31 d. Europos regionų komitetas paskelbė tyrimą dėl 8-osios AVP vietos ir regionų matmens¹², o 2019 m. vasario 7 d. priėmė nuomonę¹³.

Pratęsiant 2018 m. spalio 29 d. ir 30 d. Grace (Austrija) surengtame neoficialiame Aplinkos tarybos posėdyje vykusias diskusijas, 2019 m. birželio 11–12 d. Hainburge (Austrija) surengtas seminaras būsimos aplinkosaugos veiksmų programos klausimais. 2019 m. spalio 4 d. Suomijos pirmininkaujama Taryba priėmė išvadas dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos „8-oji aplinkosaugos veiksmų programa. Pakeiskime tendencijas drauge“¹⁴.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas dėl sprendimo parengtas vadovaujantis Komisijos pasiūlymu dėl 2021–2027 m. ES daugiametės finansinės programos. Į pasiūlymą įtraukta finansinė pažyma, kurioje nurodoma, kad Europos aplinkos agentūrai (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) reikia skirti papildomų išteklių šios programos naujos stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų teikimo sistemai.

Europos aplinkos agentūros (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) vaidmuo šiame procese ir siekiant 8-osios AVP tikslų yra labai svarbus. Į siūlomą naują 8-ąją AVP stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemą bus kiek įmanoma įtrauktos esamos stebėsenos priemonės ir rodikliai, kurie daugiausia grindžiami Europos aplinkos agentūros (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) surinktais europiniais statistiniais ir kitais duomenimis; taip bus išvengta dubliavimosi ir sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta. Tai reiškia, kad šioms agentūroms pavedamos papildomos užduotys, kad jos galėtų visapusiškai prisidėti prie prioritetų įgyvendinimo ir reikiamų sąlygų sudarymo pagal šios programos 3 ir 4 straipsnius.

5. KITI ELEMENTAI

Konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Bendrasis 8-osios AVP tikslas – paspartinti teisingą ir įtraukų Sąjungos perėjimą prie neutralizuoto poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo, švarios žiedinės ekonomikos ir pasiekti Jungtinių Tautų darbotvarkės iki 2030 m. aplinkos apsaugos tikslus ir joje nustatytus darnaus vystymosi tikslus, visapusiškai remiant Europos žaliojo kurso aplinkos ir klimato srities tikslus.

1 straipsnis

Šiuo pasiūlymu siekiama padidinti veiksmų nuoseklumą ir sinergiją visais valdymo lygmenimis, integruotai vertinant aplinkos ir klimato srities tikslų įgyvendinimo pažangą. Atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso priesaką nepakenkti, šiuo pasiūlymu remiamas neigiamo

¹⁰ Europos Parlamento parengtas europinis poveikio vertinimas „7-osios aplinkosaugos veiksmų programos įgyvendinimas. Laikotarpio vidurio peržiūra“ (angl. *Implementation of the 7th Environment Action Programme - Mid-term review*) (2017 m.).

¹¹ 2018 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 7-osios aplinkosaugos veiksmų programos įgyvendinimo (2017/2030 (INI)).

¹² Regionų komitetas: „8-osios aplinkosaugos veiksmų programos rengimas. Vietos ir regionų matmuo“ (2018 m.)

¹³ OL C 168, 2019 5 16, p. 27–36.

¹⁴ 2019 m. spalio 4 d. Tarybos išvados (12795/19).

poveikio aplinkai ir klimatui mažinimas ir labiau integruotas politikos formavimas ir įgyvendinimas, visų pirma įtraukiant tvarumo aspektą į visas atitinkamas nacionalinio ir ES lygmens iniciatyvas ir projektus.

2 straipsnis

Sąjunga ir jos valstybės narės bendrai atsako už aplinkos ir klimato srities tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, todėl veiksmų turi imtis visi subjektai – ES, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens valdžios institucijos, socialiniai partneriai, pilietinė visuomenė, piliečiai ir įmonės.

2 straipsnyje nustatyti teminiai prioritetiniai tikslai, susiję su 7-ojoje AVP nustatytu 2050 m. ilgalaikiu tikslu „gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“.

3 straipsnis

Komunikate dėl Europos žaliojo kurso pabrėžiama būtinybė užtikrinti, kad politikos ir teisės aktų įgyvendinimas ir to įgyvendinimo užtikrinimas būtų veiksmingi.

3 straipsnyje nustatytas bendros šiems teminiams prioritetiniams tikslams pasiekti reikalingų sąlygų sampratos ir įsipareigojimo tas sąlygas sudaryti pagrindas, taip užtikrinant įgyvendinimo nuoseklumą atitinkamu lygiu. Komisija pranešė patobulinsianti geresnio reglamentavimo gaires ir pagalbines priemones, kad jos padėtų geriau spręsti tvarumo ir inovacijų klausimus siekiant, kad visos ES iniciatyvos atitiktų žaliąjį priesaką nepakenkti.

4 straipsnis

Nors pagal atskirus aplinkos teisės aktus reikalaujama, kad valstybės narės reguliariai teiktų ataskaitas dėl konkrečios srities aplinkos politikos, ES teisėje nėra numatyta išsamios sistemos, kuri padėtų užtikrinti koordinuotą bendrą Sąjungos aplinkos tikslų įgyvendinimą. Komunikate dėl Europos žaliojo kurso nurodyta, kad į naują aplinkosaugos veiksmų programą bus įtrauktas naujas stebėsenos mechanizmas, kuris padės užtikrinti tolesnę Sąjungos pažangą įgyvendinant aplinkos srities tikslus.

Ši 8-osios AVP stebėsenos sistema neturėtų daryti poveikio esamoms aplinkos ir klimato srities ataskaitų teikimo ir valdymo priemonėms, įskaitant naudojamą energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų srityje.

– *Aplinkos ir klimato srities tikslų įgyvendinimo pažangos vertinimas platesniame tvarumo, gerovės ir atsparumo kontekste*

Norint įvertinti ES ir jos valstybių narių pažangą, padarytą siekiant 2030 m. JT darnaus vystymosi tikslų, reikia integruotos aplinkos, socialinių ir ekonominių uždavinių sistemos. Taryba¹⁵ ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas¹⁶ paragino ekonominės veiklos rezultatus ir visuomenės pažangą vertinti atsižvelgiant ne tik į BVP, o siekti, kad politikos kelrodis būtų gerovė (tokiam metodo pokyčiui taip pat pritaria Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija¹⁷). Europos Parlamento nariai kartu su suinteresuotaisiais subjektais surengė konferenciją „Post Growth 2018“¹⁸.

Atsižvelgiant į šias aplinkybes, 8-oji AVP stebėsenos sistema papildys bendras ES pastangas, susijusias su tvarumo, gerovės ir atsparumo (įskaitant atsparumą nelaimėms) srityje padarytos

¹⁵ Žr., pvz., <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/lt/pdf>.

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

¹⁷ Žr., pvz., EBPO gerovės sistemą (angl. *OECD Well-being Framework*), EBPO integracinio augimo politikos veiksmų programą (angl. *OECD Framework for Policy Action on Inclusive Growth*), Geresnio gyvenimo iniciatyvą (angl. *Better Life Initiative*) ir Naujų metodų sprendžiant ekonomines problemas iniciatyvą (angl. *New Approaches to Economic Challenges Initiative*).

¹⁸ <https://www.postgrowth2018.eu/>

pažangos vertinimu, aplinkos ir klimato srities indėliu; ji turėtų padėti informuoti politikos formuotojus ir suinteresuotuosius subjektus, ar Sąjunga ir valstybės narės sėkmingai siekia sisteminių pokyčių.

Diegiant 8-ąją AVP stebėsenos sistemą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į kitus valdymo ir stebėsenos procesus (visų pirma, Europos semestrą, Eurostato darnaus vystymosi tikslų stebėsenos ataskaitos ir metinės strateginio prognozavimo ataskaitos rengimą), kurie taip pat grindžiami turimais duomenimis ir kuriuos vykdamas naudojami atitinkamiems politikos tikslams deramai pritaikyti rodikliai. Nors šių valdymo ir stebėsenos priemonių paskirtis skiriasi, jas reikėtų labiau sujungti, siekiant užtikrinti dar didesnę jų suderinamumą.

– *8-osios AVP pagrindinių rodiklių rinkinio rengimas*

Septintosios aplinkosaugos veiksmų programos stebėseną vykdydė Europos aplinkos agentūra: ji kasmet skelbdavo metines aplinkos rodiklių ataskaitas¹⁹. 7-osios AVP prioritetinių tikslų vykdymo stebėsenai užtikrinti parengta beveik 30 rodiklių suvestinė.

Rengiant 8-osios AVP stebėsenos sistemą turėtų būti atsižvelgta į naujus AVP prioritetinius tikslus. Tą sistemą reglamentuojančiose nuostatose turėtų būti numatytas tam tikras nedidelis skaičius pagrindinių aukšto lygio komunikacijai skirtų rodiklių, kurie suteiktų nuoseklios informacijos apie aplinkos būklę, pagrindinius aplinkai kenkiančius veiksnius ir mūsų atsakomųjų priemonių veiksmingumą. Tie rodikliai taip pat turėtų derėti su bendraisiais mūsų ekonomikos ir visuomenės gerovės ir atsparumo didinimo tikslais.

Parenkant 8-osios AVP pagrindinius rodiklius bus tinkamai atsižvelgta į šiuo metu vykdomus biologinės įvairovės, žiedinės ekonomikos ir nulinės taršos stebėsenos gerinimo veiksmus, kuriuos visus ketinama užbaigti iki 2021–2022 m., taip pat į kitas aplinkos ir klimato politikos stebėsenos priemones, įskaitant naudojamas energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo srityje. Ji turėtų būti grindžiama turimais valstybių narių ir ES lygmens duomenimis, visų pirma Europos aplinkos agentūros ir taikant Europos statistikos sistemą tvarkomais duomenimis.

Europos aplinkos agentūra ir Europos cheminių medžiagų agentūra turi padėti Komisijai gerinti duomenų prieinamumą ir tinkamumą. Tai apima su rodikliais susijusių spragų šalinimą, visų pirma politikos, susijusios su nulinės taršos tikslu, vykdymo stebėseną ir aplinkos, socialinės ir sveikatos politikos krypčių susiejimą.

Diegiant 8-osios AVP stebėsenos sistemą bus galima pasinaudoti nauja aplinkos rodiklių duomenų baze – internetine ir lengvai prieinama rodiklių biblioteka, kurioje pateikiama išsami ir struktūruota kelių šimtų jau taikomų aplinkos rodiklių apžvalga.

– *Mūsų planetos galimybių ribos*

Kuriant 8-osios AVP stebėsenos sistemą bus galima ištirti galimybes, susijusias su Komisijos Jungtinio tyrimų centro, Europos aplinkos agentūros ir kitų įstaigų vykdomu mūsų planetos galimybių ribų (pvz., gėlo vandens naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo, vandenynų rūgštėjimo) ir Sąjungos vartojimo poveikio (įskaitant miškų naikinimą ir alinimą trečiosiose šalyse) tyrimu.

Nors klimato srityje vykdomas mokslinis darbas, visų pirma Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos darbas, suteikia patikimų duomenų ir informacijos apie tai, koks išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra suderinamas su Paryžiaus susitarimo tikslu užtikrinti, kad pasaulio temperatūra kiltų kur kas mažiau nei 2°C, ir toliau dėti pastangas, kad ji nepakiltų daugiau kaip 1,5°C, palyginti su iki industrializacijos buvusiu lygiu, su kitomis

¹⁹ Žr. pvz.. <https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2018>

planetos galimybių ribomis susiję tyrimai tebevyksta. Daryti pažangą šioje srityje svarbu, nes tik taip politikos formuotojai ir suinteresuotieji subjektai gali sužinoti, ar aplinkos politika yra pakankamai plataus užmojo, kad Europa neperžengtų saugių mūsų planetos ribų²⁰.

– *Konsultacijos dėl 8-osios AVP pagrindinių rodiklių*

Komisija pradės plataus masto konsultacijas su kitomis ES institucijomis, valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų parengta išsami 8-oji AVP stebėsenos sistema, grindžiama konsultaciniu dokumentu, kuriame išdėstyta siūloma metodika ir taikytinos priemonės.

Remdamasi šiomis konsultacijomis, Komisija ketina iki 2021 m. pabaigos pateikti 8-osios AVP pagrindinių rodiklių rinkinį.

Ši procedūra bus glaudžiai koordinuojama su komunikate dėl Europos žaliojo kurso nurodytais ir jau pradėtais darbo procesais, kuriais siekiama sukurti arba peržiūrėti žiedinės ekonomikos, biologinės įvairovės ir nulinės taršos stebėsenos sistemas; tai padės užtikrinti bendrą nuoseklumą ir sumažinti administracinę naštą.

5 straipsnis. Vertinimas

5 straipsnyje numatyta 2029 m. atlikti 8-osios AVP vertinimą – iki jos galiojimo pabaigos 2030 m. pabaigoje.

²⁰ COM(2020) 98 *final*, p. 18.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 3 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²¹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²²,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 3 dalimi grindžiamos ir nuo 1973 m. rengiamos bendrosios aplinkosaugos veiksmų programos yra Sąjungos veiksmų aplinkos ir klimato srityje metmenys;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu 1386/2013/ES²³ nustatyta 7-oji aplinkosaugos veiksmų programa (7-oji AVP), kurioje išdėstyta Sąjungos aplinkosaugos darbotvarkė iki 2020 m. gruodžio 31 d. ir ilgalaikė 2050 m. vizija;
- (3) atlikusi 7-osios AVP vertinimą²⁴ Komisija padarė išvadą, kad 7-ojoje AVP išdėstyta 2050 m. vizija ir prioritetiniai tikslai tebėra aktualūs, kad 7-oji AVP padėjo užtikrinti, kad aplinkos politikos veiksmai būtų labiau nuspėjami, greitesni ir geriau koordinuojami, kad jos struktūra ir galimybių atverianti sistema padėjo sukurti sinergiją, todėl aplinkos politika tapo veiksmingesnė ir efektyvesnė. Atlikus vertinimą taip pat padaryta išvada, kad 7-ojoje AVP dar prieš priimant Jungtinių Tautų darbotvarkę iki 2030 m., primygtinai akcentuota, kad ekonomikos augimas ir socialinė gerovė priklauso nuo sveikos gamtos išteklių bazės, ir sudarytos palankios sąlygos siekti darnaus vystymosi tikslų. Ji taip pat suteikė galimybę Sąjungai pasauliniu mastu kalbėti vienu balsu klimato ir aplinkos klausimais. Vertindama 7-ąją AVP Komisija taip pat padarė išvadą, kad pažanga, susijusi su gamtos apsauga, sveikata ir politikos integracija, yra nepakankama;
- (4) remiantis EAA ataskaita „Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva. Žinios, būtinos siekiant tvarios Europos“ (angl. *The European environment – state and outlook 2020, Knowledge for transition to a sustainable Europe* („SOER 2020“)), 2020 m. Sąjunga turi išskirtinę galimybę imtis lyderės vaidmens tvarumo srityje ir spręsti neatidėliotinas su tvarumu susijusias problemas, kurioms būtini sisteminiai

²¹ Įrašyti, jei EESRK priims nuomonę dėl pasiūlymo.

²² Įrašyti, jei RK priims nuomonę dėl pasiūlymo.

²³ OL L 354, 2013 12 28, p. 171.

²⁴ COM(2019) 233 *final*.

sprendimai. Kaip nurodyta ataskaitoje „SOER 2020“, nuo XX a. 6-ojo dešimtmečio matomi pasaulio klimato ir ekosistemų pokyčiai yra tokie, kokių nėra buvę dešimtmečius ar net tūkstantmečius. Nuo 1950 m. pasaulio gyventojų skaičius išaugo tris kartus, o miestų gyventojų skaičius išaugo keturis kartus. Nepakeitus dabartinio augimo modelio, prognozuojama, kad neigiamas poveikis aplinkai toliau didės, o tai turės tiesioginį ir netiesioginį žalingą poveikį žmonių sveikatai ir gerovei. Tai ypač pasakytina apie didžiausią poveikį aplinkai darančius sektorius – maisto, judumo, energetikos, taip pat infrastruktūros ir pastatų;

- (5) reaguodama į ataskaitoje „SOER 2020“ nustatytas problemas Europos Komisija patvirtino Europos žaliąjį kursą²⁵ – naują ekonomikos augimo strategiją, pagal kurią įgyvendinama dvejopa žaliaji ir skaitmeninė pertvarka padės Sąjungai tapti teisinga ir klestinčia visuomene su konkurencinga, neutralizuoto poveikio klimatui ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomika. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES)²⁶ teisėje įtvirtintas Sąjungos tikslas iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui;
- (6) Europos žaliuoju kursu yra grindžiamas ekonomikos gaivinimo planas „Next Generation EU“, kuriuo skatinamos investicijos į pagrindinius ekologiškus sektorius, būtinos atsparumui didinti, ekonomikai plėtoti ir darbo vietoms kurti teisingoje ir įtraukioje visuomenėje. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, kurią naudojant kartu su 2021–2027 m. Sąjungos biudžetu bus gaivinama nuo COVID-19 krizės nukentėjusi Sąjungos ekonomika, taip pat grindžiama komunikate dėl Europos žaliojo kurso nustatytais prioritetiniais tikslais. Be to, pagal ekonomikos gaivinimo planą „Next Generation EU“ rengiamos visos iniciatyvos turėtų būti grindžiamos Europos žaliojo kurso priesaku nepakenkti;
- (7) aplinkosaugos veiksmų programos naudojamos ES aplinkos politikai rengti nuo XX a. 8-ojo dešimtmečio pradžios. 7-osios AVP galiojimas baigsis 2020 m. gruodžio 31 d., o jos 4 straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad prireikus Komisija laiku pateiktų pasiūlymą dėl Aštuntosios aplinkosaugos veiksmų programos (8-oji AVP) ir taip būtų išvengta reguliavimo spragos tarp 7-osios ir 8-osios AVP. Komunikate dėl Europos žaliojo kurso numatyta priimti naują aplinkosaugos veiksmų programą;
- (8) 8-ojoje AVP turėtų būti numatyta remti Europos žaliojo kurso aplinkos ir klimato politikos tikslus, atsižvelgiant į 7-ojoje AVP jau nustatytą ilgalaikį tikslą iki 2050 m. „gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“. Ji turėtų padėti įgyvendinti Jungtinių Tautų darbotvarkę iki 2030 m. ir joje nustatytus darnaus vystymosi tikslus;
- (9) 8-oji AVP turėtų padėti paspartinti perėjimą prie regeneracinės ekonomikos, kuri mūsų planetai grąžina daugiau nei iš jos paima. Regeneracinio augimo modelis grindžiamas prielaida, kad mūsų visuomenių gerovė ir klestėjimas priklauso nuo stabilaus klimato, sveikos aplinkos ir klestinčių ekosistemų; tai sukuria saugią aplinką, kurioje galime plėtoti ekonomiką. Augant pasaulio gyventojų skaičiui ir gamtinių išteklių paklausai, ekonominė veikla turėtų būti plėtojama taip, kad nebūtų daroma žala, o, atvirkščiai, klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo tendencija būtų pakreipta priešinga linkme, būtų mažinama tarša ir išlaikomas bei didinamas gamtinis kapitalas, taip užtikrinant atsinaujinančiųjų ir neatsinaujinančiųjų išteklių gausą. Nuolatinis inovacijų diegimas, prisitaikymas prie naujų iššūkių ir bendra kūryba grindžiama regeneracinė ekonomika stiprina atsparumą ir apsaugo dabarties bei ateities kartų gerovę;

²⁵ COM(2019) 640 *final*.

²⁶ COM(2020) 80 *final*.

- (10) 8-ojoje AVP turėtų būti nustatyti teminiai prioritetiniai tikslai šiose srityse: poveikio klimatui neutralumas, prisitaikymas prie klimato kaitos, biologinės įvairovės apsauga ir atkūrimas, žiedinė ekonomika, nulinės taršos tikslas ir su gamyba ir vartojimu susijusio neigiamo poveikio aplinkai mažinimas. Be to, turėtų būti nurodytos reikiamos sąlygos, kurias sudarius visi susiję subjektai galėtų pasiekti ilgalaikius ir teminius prioritetinius tikslus;
- (11) kadangi aplinkos politika yra labai decentralizuota, 8-osios AVP prioritetiniams tikslams pasiekti skirti veiksmai turėtų būti vykdomi įvairiais valdymo lygmenimis, t. y. Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, laikantis bendradarbiavimu grindžiamo požiūrio į daugiapakopį valdymą. Politiką formuoti ir įgyvendinti reikėtų labiau integruotai, kad būtų kuo labiau padidinta ekonominių, aplinkos ir socialinių tikslų sinergija, ypatingą dėmesį skiriant galimiems kompromisams ir pažeidžiamų grupių poreikiams. Be to, siekiant užtikrinti 8-osios AVP sėkmę ir pasiekti jos prioritetinius tikslus, svarbu skaidriai bendradarbiauti su nevyriausybiniais subjektais;
- (12) tvirtesnis bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, geras pasaulinis aplinkos valdymas ir Sąjungos vidaus bei išorės politikos sinergija yra labai svarbūs siekiant Sąjungos aplinkos ir klimato tikslų;
- (13) Europos Komisija turėtų vertinti Sąjungos ir valstybių narių pažangą siekiant 8-osios AVP prioritetinių tikslų, atsižvelgdama į pertvarką, kuria siekiama didesnio tvarumo, gerovės ir atsparumo. Tai atitinka Tarybos²⁷ ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto²⁸ raginimus ekonominės veiklos rezultatus ir visuomenės pažangą vertinti atsižvelgiant ne tik į BVP, o siekti, kad politikos kelrodis būtų gerovė (tam pritaria ir EBPO²⁹);
- (14) pažanga, padaryta siekiant 8-osios AVP prioritetinių tikslų, turėtų būti vertinama atsižvelgiant į naujausius pokyčius, susijusius su duomenų ir rodiklių prieinamumu ir tinkamumu. Tas vertinimas turėtų derėti su stebėsenos arba valdymo priemonėmis, apimančiomis konkretesnius aplinkos ir klimato politikos aspektus (pavyzdžiui, numatytus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1999/2018³⁰), aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūra arba stebėsenos priemonėmis, susijusiomis su žiedine ekonomika, nuline tarša, biologine įvairove, oru, vandeniu, dirvožemiu, atliekomis, arba bet kokia kita aplinkos politika, ir neturėtų daryti jiems poveikio. Kartu su kitomis priemonėmis, kurios naudojamos rengiant Europos semestro programą, Eurostato darnaus vystymosi tikslų stebėsenos ataskaitą ir Komisijos strateginio prognozavimo ataskaitą³¹, jis būtų nuoseklaus tarpusavyje susijusių stebėsenos ir valdymo priemonių rinkinio dalis;
- (15) Komisija, EAA ir kitos atitinkamos agentūros turėtų turėti prieigą prie valstybių narių pateiktų duomenų ir rodiklių ir juos pakartotinai naudoti, laikydamosi taikytinų Sąjungos teisės aktų. Be to, turėtų būti naudojami kiti duomenų šaltiniai, pavyzdžiui,

²⁷ Žr., pvz., <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10414-2019-INIT/lt/pdf>

²⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>.

²⁹ Žr., pvz., EBPO gerovės sistemą (angl. *OECD Well-being Framework*), EBPO integracinio augimo politikos veiksmų sistemą (angl. *OECD Framework for Policy Action on Inclusive Growth*), Geresnio gyvenimo iniciatyvą (angl. *Better Life Initiative*) ir Naujų metodų sprendžiant ekonomines problemas iniciatyvą (angl. *New Approaches to Economic Challenges Initiative*).

³⁰ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, OL L 328, 2018 12 21, p. 1–77.

³¹ COM(2020) 493 final.

palydovų duomenys ir apdorota informacija, gauta taikant Europos Žemės stebėsenos programą („Copernicus“), Europos miškų gaisrų informacinę sistemą ir Europos perspėjimo apie potvynius sistemą, arba duomenų platformų (pavyzdžiui, Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklo arba Cheminių medžiagų stebėsenos informacinės platformos) duomenys. Taikant šiuolaikines skaitmenines priemones ir dirbtinį intelektą galima veiksmingai valdyti ir analizuoti duomenis – taip sumažinama administracinė našta ir kartu didinamas savalaikiškumas ir kokybė;

- (16) be to, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2003/4/EB, 2007/2/EB ir (ES) 2019/1024 nustatytų reikalavimų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkami duomenys, informacija ir rodikliai, skirti 8-osios AVP įgyvendinimui stebėti, būtų laisvai prieinami, nediskriminaciniai, teikiami atvirosios prieigos pagrindu, tinkami, aukštos kokybės, palyginami, atnaujinti, patogūs naudoti ir lengvai prieinami internetu;
- (17) kad būtų pasiekti 8-osios AVP prioritetiniai tikslai, EAA ir ECHA turėtų turėti pakankamai pajėgumų ir išteklių, kad būtų sukurta patikima, prieinama ir skaidri žinių ir įrodymų bazė, padedanti įgyvendinti strateginius Europos žaliojo kurso prioritetus ir vertinti pagal programą padarytą pažangą;
- (18) siekiant atsižvelgti į kintančius politikos tikslus ir padarytą pažangą, Komisija turėtų įvertinti 8-ąją AVP 2029 m.;
- (19) kadangi šio sprendimo tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomos veiksmų programos masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis. Dalykas

1. Šiuo sprendimu nustatoma laikotarpiui iki 2030 m. gruodžio 31 d. skirta aplinkos srities bendroji veiksmų programa (toliau – 8-oji AVP). Jame nustatomi tos programos prioritetiniai tikslai, tiems tikslams pasiekti būtinos sąlygos ir tų prioritetinių tikslų vykdymo srityje padarytos Sąjungos ir jos valstybių narių pažangos vertinimo sistema.
2. 8-ąją AVP siekiama paspartinti teisingą ir įtraukų perėjimą prie neutralizuoto poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo, švarios žiedinės ekonomikos ir remiami Europos žaliojo kurso ir jo iniciatyvų aplinkos ir klimato tikslai.
3. 8-oji AVP yra pagrindas, kuriuo remiantis siekiama Jungtinių Tautų darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytų aplinkos ir klimato tikslų, taip pat joje nustatytų darnaus vystymosi tikslų, o 8-osios AVP stebėsenos sistema, kaip aplinkos ir klimato srities indėlis, papildo ES pastangas, susijusias su didesnio tvarumo, be kita ko, poveikio klimatui neutralumo, efektyvaus išteklių naudojimo, gerovės ir atsparumo srityse padarytos pažangos vertinimu.

2 straipsnis. Prioritetiniai tikslai

1. 8-osios AVP ilgalaikis prioritetinis 2050 m. tikslas – užtikrinti, kad piliečiai gerai gyventų pagal mūsų planetos išgales regeneracinėje ekonomikoje, kurioje niekas

neiššvaistoma, neišmetama grynojo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, o ekonomikos augimas yra atsietas nuo išteklių naudojimo ir aplinkos būklės blogėjimo. Sveika aplinka yra piliečių gerovės pagrindas, joje biologinė įvairovė klesti, o gamtinis kapitalas yra saugomas, atkuriamas ir vertinamas taip, kad būtų didinamas atsparumas klimato kaitai ir kitai su aplinka susijusiai rizikai. Sąjunga nustato veiklos, kuria siekiama užtikrinti dabarties ir ateities kartų gerovę, vykdymo visame pasaulyje tempą.

2. 8-ojoje AVP nustatyti šie šeši teminiai prioritetiniai tikslai:

- (a) negrįžtamai ir laipsniškai mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti šalinimą gamtiniais ir kitais absorbentais Sąjungoje, kad būtų pasiektas 2030 m. išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslas ir iki 2050 m. neutralizuotas poveikis klimatui, kaip nustatyta Reglamente (ES).../...³²;
- (b) užtikrinti nuolatinę prisitaikomumo gerinimo, atsparumo didinimo ir pažeidžiamumo dėl klimato kaitos mažinimo pažangą;
- (c) progresyviai diegti regeneracinį augimo modelį, pagal kurį mūsų planetai grąžinama daugiau nei iš jos paimama, atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo ir aplinkos būklės blogėjimo, taip pat paspartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos;
- (d) siekti nulinės taršos tikslo, kad aplinkoje, įskaitant orą, vandenį ir dirvožemį, neliktų toksiškų medžiagų, ir apsaugoti piliečių sveikatą ir gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio;
- (e) saugoti, išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, gerinti gamtinio kapitalo, visų pirma oro, vandens, dirvožemio ir miškų, gėlo vandens, šlapynių ir jūrų ekosistemų, būklę;
- (f) didinti aplinkos tvarumą ir mažinti pagrindinius aplinkai ir klimatui daromo neigiamo poveikio veiksnius, susijusius su gamyba ir vartojimu, visų pirma energetikos, pramonės plėtros, pastatų ir infrastruktūros, judumo ir maisto sistemos srityse.

3 straipsnis. Reikiamos sąlygos šios programos prioritetiniams tikslams pasiekti

1. Norint pasiekti prioritetinius 8-osios AVP prioritetinius tikslus, reikės:

- (a) užtikrinti veiksmingą ir efektyvų Sąjungos aplinkos ir klimato srities teisės aktų įgyvendinimą, siekti aukščiausio lygio aplinkosauginio veiksmingumo Sąjungos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, be kita ko, suteikiant tinkamus administracinius ir atitikties užtikrinimo pajėgumus, kaip nustatyta reguliarios aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūros ataskaitoje, taip pat aktyviau kovoti su nusikaltimais aplinkai,
- (b) politiką formuoti ir įgyvendinti labiau integruotai, visų pirma:
 - 2 straipsnyje nustatytus prioritetinius tikslus integruoti į visas atitinkamas strategijas, teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvas, programas, investicijas ir projektus Sąjungos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, kad jie ir jų įgyvendinimas nepakenktų nė vienam iš 2 straipsnyje nustatytų prioritetinių tikslų;

³²

COM(2020) 80 final.

- kuo labiau padidinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2014/52/ES³³ ir 2001/42/EB³⁴ įgyvendinimo naudą;
 - ypatingą dėmesį skirti ekonominių, aplinkos ir socialinių tikslų sinergijai ir galimiems kompromisams, siekiant užtikrinti, kad piliečių poreikiai, susiję su mityba, būstu ir judumu, būtų tenkinami darniai, nepaliekant nė vieno nuošalyje;
 - reguliariai vertinti esamą politiką ir rengti naujų iniciatyvų poveikio vertinimus, kurie grindžiami plataus masto konsultacijomis, laikantis atskaitingų, įtraukių, informacija pagrįstų ir lengvai įgyvendinamų procedūrų, ir kuriuos atliekant tinkamai atsižvelgiama į numatomą poveikį aplinkai ir klimatui;
- (c) veiksmingai integruoti aplinkos ir klimato tvarumo aspektą į Europos ekonomikos valdymo semestrą, be kita ko, į nacionalines reformų programas ir nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus;
 - (d) per Europos investicijų banką ir nacionaliniu lygmeniu sutelkti tvarias investicijas iš viešųjų ir privačiųjų šaltinių, įskaitant Sąjungos biudžete numatytas lėšas ir priemones;
 - (e) laipsniškai panaikinti aplinkai kenksmingas subsidijas Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, kuo geriau išnaudojant rinkos priemones ir žaliajo biudžeto sudarymo priemones, įskaitant tas, kurių reikia siekiant užtikrinti socialiai teisingą pertvarką, ir padėti įmonėms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams kurti standartizuotas gamtinio kapitalo apskaitos priemones;
 - (f) užtikrinti, kad aplinkos politika ir veiksmai būtų grindžiami geriausiomis turimomis mokslinėmis žiniomis, sustiprinti aplinkos srities žinių bazę ir padidinti jos naudojimo mastą, be kita ko, vykdant mokslinius tyrimus ir diegiant inovacijas; gerinti žaliuosius įgūdžius ir toliau plėtoti aplinkos ir ekosistemų apskaitą;
 - (g) išnaudoti skaitmeninių ir duomenų technologijų potencialą aplinkos politikos reikmėms, kartu kuo labiau mažinant jų aplinkosauginį pėdsaką;
 - (h) visapusiškai išnaudoti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ir socialines inovacijas;
 - (i) veiksmingai taikyti aukštus skaidrumo, visuomenės dalyvavimo ir teisės kreiptis į teismus standartus pagal Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančios sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvenciją)³⁵;
 - (j) užtikrinti, kad su 8-osios AVP įgyvendinimu susiję duomenys ir įrodymai būtų viešai ir lengvai prieinami, nedarant poveikio su konkrečia sritimi susijusių teisės aktų nuostatų dėl konfidencialumo taikymui;

³³ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 124, 2014 4 25, p. 1–18).

³⁴ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21).

³⁵ <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf>.

- (k) remti 2 straipsnyje nustatytų prioritetinių tikslų įgyvendinimą pasaulio mastu, užtikrinant vidaus ir išorės politikos darną ir veiksmų koordinavimą, visų pirma:
- bendradarbiauti su šalimis partnerėmis klimato ir aplinkosaugos veiksmų srityje, jas skatinti ir padėti joms priimti ir įgyvendinti šių sričių taisykles, kurios būtų tokio pat plataus užmojo kaip ir Sąjungos taisyklės, ir užtikrinti, kad visi Sąjungos rinkai pateikiami produktai visiškai atitiktų reikiamus Sąjungos reikalavimus, laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų;
 - stiprinti bendradarbiavimą su trečiųjų šalių vyriausybėmis, įmonėmis ir pilietine visuomene bei tarptautinėmis organizacijomis, siekiant kurti partnerystes ir aljansus aplinkos apsaugos srityje, ir skatinti bendradarbiavimą aplinkos apsaugos srityje G 7 ir G 20 šalyse;
 - stiprinti Sąjungos ir jos partnerių vykdomą Paryžiaus susitarimo, Biologinės įvairovės konvencijos ir kitų daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų įgyvendinimą, be kita ko, didinant pagal tuos susitarimus priimtų įsipareigojimų vykdymo skaidrumą ir atskaitomybę;
 - stiprinti tarptautinį aplinkos valdymą, panaikinant likusias spragas, ir skatinti labiau gerbti pripažintus tarptautinius aplinkos apsaugos principus ir stiprinti jų taikymą;
 - užtikrinti, kad trečiosioms šalims teikiama Sąjungos ir valstybių narių finansinė parama atitiktų JT darbotvarkės iki 2030 m. tikslus.
2. Norint pasiekti 8-osios AVP prioritetinius tikslus, reikės sutelkti plačią paramą, įtraukiant piliečius, socialinius partnerius ir kitus suinteresuotuosius subjektus, taip pat skatinti nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą rengiant ir įgyvendinant su 8-ąja AVP susijusias strategijas, politiką ar teisės aktus miesto ir kaimo vietovėse.

4 straipsnis. Stebėsenos sistema

1. Komisija, padedama Europos aplinkos agentūros ir Europos cheminių medžiagų agentūros, reguliariai vertina ir teikia ataskaitas dėl Sąjungos ir valstybių narių padarytos pažangos siekiant 2 straipsnyje nustatytų prioritetinių tikslų, atsižvelgdama į 3 straipsnyje nustatytas reikiamas sąlygas.
2. Atliekant 1 dalyje nurodytą vertinimą atsižvelgiama į naujausius pokyčius, susijusius su duomenų ir rodiklių prieinamumu ir tinkamumu, remiantis valstybių narių ir Sąjungos lygmeniu turimais duomenimis, visų pirma tais, kurie yra tvarkomi Europos aplinkos agentūros ir pagal Europos statistikos sistemą. Šis vertinimas nedaro poveikio esamoms aplinkos ir klimato politikos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir valdymo sistemoms ir procesams.
3. Europos aplinkos agentūra ir Europos cheminių medžiagų agentūra padeda Komisijai gerinti duomenų ir žinių prieinamumą ir tinkamumą, visų pirma:
 - (a) šiuolaikinėmis skaitmeninėmis priemonėmis renka, tvarko ir praneša įrodymus ir duomenis;
 - (b) deda pastangas, kad būtų pašalintos atitinkamos stebėsenos duomenų spragos;

- (c) atlieka politikai svarbias ir sistemes analizės ir prisideda prie politikos tikslų įgyvendinimo Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis;
 - (d) integruoja duomenis apie poveikį aplinkai, socialinį ir ekonominį poveikį, taip pat visapusiškai naudojasi kitais turimais duomenimis, pavyzdžiui, gautais pagal programą „Copernicus“;
 - (e) toliau gerina prieigą prie duomenų pagal Sąjungos programas;
 - (f) užtikrina skaidrumą ir atskaitomybę;
 - (g) padeda pilietinei visuomenei, valdžios institucijoms, piliečiams, socialiniams partneriams ir privačiajam sektoriui nustatyti su klimatu ir aplinka susijusią riziką ir imtis jos prevencijos, švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmų, taip pat skatina juos dalyvauti šalinant žinių spragas.
4. Komisija reguliariai nagrinėja duomenų ir žinių poreikius Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis, įskaitant Europos aplinkos agentūros ir Europos cheminių medžiagų agentūros pajėgumus vykdyti 3 dalyje nurodytas užduotis.

5 straipsnis. Vertinimas

Iki 2029 m. kovo 31 d. Komisija atlieka 8-osios AVP vertinimą. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje išdėstomos pagrindinės to vertinimo išvados, ir, jei Komisija mano, kad tai tikslinga, prideda prie jos pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl kitos aplinkosaugos veiksmų programos.

6 straipsnis Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA – „AGENTŪROS“

Turinys

1.	PASIŪLYMO APLINKYBĖS	1
2.	TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI	2
3.	VERTINIMŲ IR KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS REZULTATAI.....	2
4.	POVEIKIS BIUDŽETUI	3
5.	KITI ELEMENTAI.....	3
1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	18
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	18
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys).....	18
1.3.	Pasiūlymas susijęs su:	18
1.4.	Tikslas (-ai)	18
1.4.1.	Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai).....	18
1.4.2.	Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)	18
1.4.3.	Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis	23
1.5.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	23
1.5.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį	23
1.5.2.	Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame pункte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.	23
1.5.3.	Panašios patirties išvados	24
1.5.4.	Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis	24
1.5.5.	Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą.....	24
1.6.	Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis.....	25
1.7.	Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)	25
2.	VALDYMO PRIEMONĖS.....	26
2.1.	Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės.....	26
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os).....	26
2.2.1.	Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas.....	26
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	27

2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)	27
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	27
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	27
3.1.	Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)	27
3.2.	Numatomas poveikis išlaidoms	29
3.2.1.	Numatomo poveikio išlaidoms santrauka	29
3.2.2.	Numatomas poveikis EAA ir ECHA asignavimams	31
3.2.3.	Numatomas poveikis EAA ir ECHA žmogiškiesiems ištekliams	32
3.2.3.1.	Santrauka.....	32
3.2.3.2.	Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai.....	33
3.2.4.	Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa	35
3.2.5.	Trečiųjų šalių įnašai	35
3.3.	Numatomas poveikis pajamoms	35

PAPILDOMA FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA. AGENTŪROS

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m., kuria siekiama paspartinti perėjimą prie neutralizuoto poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo ir regeneracinės ekonomikos

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Politikos sritys: 09 Aplinkos ir klimato politika

Veikla:

09 02 Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE)

09 10 Europos aplinkos agentūra ir Europos cheminių medžiagų agentūra

1.3. Pasiūlymas susijęs su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai³⁶

☒ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Paspartinti teisingą ir įtraukų Sąjungos perėjimą prie neutralizuoto poveikio klimatui, švarios, efektyvaus išteklių naudojimo, atkuriamosios ekonomikos ir pasiekti Jungtinių Tautų darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytus aplinkos apsaugos tikslus ir darnaus vystymosi tikslus, visapusiškai prisidedant prie Europos žaliojo kurso aplinkos ir klimato srities tikslų įgyvendinimo.

Prisidėti prie geriau integruotos, nuoseklios, daugiadalykės stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemos taikymo aplinkos ir klimato politikos srityje, visapusiškai atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, darnaus vystymosi tikslus ir Europos žaliojo kurso tikslus.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

2015 m. priimti labai reikšmingi tarptautiniai susitarimai – patvirtinti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslai ir Paryžiaus klimato susitarimas (COP 21). Dėl būtinybės vykdyti šiuos įsipareigojimus ir didėjančio sąmoningumo klimato kaitos, aplinkos būklės blogėjimo ir tvarumo rizikos klausimais būtina priimti veiksmingą ES 8-ąją AVP.

2019 m. gruodžio 4 d. EAA pristatė ataskaitą dėl 2020 m. Europos aplinkos būklės ir perspektyvų (toliau – ataskaita „SOER 2020“). Joje apžvelgiamos Europai iškilusios precedento neturinčio masto ir skubos aplinkos, klimato ir tvarumo problemos; šioms problemoms spręsti reikia imtis skubių ir suderintų veiksmų, taip pat diegti skubius

³⁶

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

sisteminius sprendimus. Nors pastarojo meto ES politika davė didelės naudos, problemos, susijusios su biologinės įvairovės nykimu, išteklių naudojimu, poreikiu kovoti su klimato kaita ir mažinti jos daromą poveikį ir keliamą pavojų žmonių sveikatai ir gerovei, išlieka. Siekiant užtikrinti, kad aplinkos būklė kuo labiau atitiktų laikotarpio iki 2030 m. aplinkos apsaugos tikslus, reikia ir toliau daug dėmesio skirti įgyvendinimui, o tam būtinas finansavimas, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, bendradarbiavimu grindžiamo metodo taikymas daugiapakopiam valdymui ir tvirta žinių bazė. Reikia kurti sistemingesnes ilgalaikes politikos sistemas, diegti visuomenės pokyčiams būtinas inovacijas, perorientuoti investicijas bei finansavimą ir valdyti socialiai sąžiningą ir teisingą pertvarką.

2019 d. gruodžio 11 d. pristatant Europos žaliąjį kursą pranešta, kad 8-oji AVP, kuriai bus numatyta papildoma funkcija, padės užtikrinti aplinkos bei klimato politikos ir teisės aktų įgyvendinimą, įgyvendinimo kontrolę ir realius įgyvendinimo rezultatus, taip pat joje bus numatyta nauja stebėsenos sistema. Siekiant paspartinti perėjimą prie neutralizuoto poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo, regeneracinės ekonomikos ir kartu padėti įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, šiame pasiūlyme pateikiamas sprendimas dėl 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.

Vienas iš pagrindinių į 8-ąją AVP įtrauktų veiksmų, apie kurį paskelbta komunikate dėl Europos žaliojo kurso, yra nauja stebėsenos sistema, kuri padės vertinti ES ir jos valstybių narių pažangą įgyvendinant programos prioritetinius tikslus ir jos 2050 m. viziją „gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“. Iš tiesų, nors ES yra įdiegusi kelias stebėsenos sistemas, kurias taikant vertinama pažanga, padaryta siekiant konkrečių sutartų aplinkosaugos tikslų, iki šiol ES teisėje nėra nustatyta jokios išsamios sistemos, kuri padėtų užtikrinti koordinuotą požiūrį į bendrą Sąjungos aplinkos ir klimato tikslų įgyvendinimą ir jų indėlį siekiant tvarumo, gerovės ir atsparumo tikslų. Kuriant tokią sistemą, aplinkos politikos stebėseną bus galima susieti su Jungtiniame tyrimų centre, Europos aplinkos agentūroje ir kitose įstaigose vykdomais planetos galimybių ribų (pvz., gėlo vandens naudojimo, žemės naudojimo paskirties keitimo, vandenynų rūgštėjimo) ir Sąjungos vartojimo poveikio tyrimais.

Naujoji stebėsenos sistema bus grindžiama esamomis aplinkos ir klimato stebėsenos arba valdymo sistemomis, įskaitant jau naudojamą energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo ir aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūros reikmėms, tačiau nedarys joms poveikio ir papildys jas. Ji bus visapusiškai suderinta su šiuo metu vykdomais procesais, kuriais siekiama numatytų Europos žaliojo kurso rezultatų, pavyzdžiui, nauja biologinės įvairovės ir nulinės taršos stebėseną, taip pat atnaujinta žiedinės ekonomikos stebėseną. Taigi 8-osios AVP stebėseną daugiausia bus grindžiama esamais duomenimis, stebėsenos ir ataskaitų teikimo priemonėmis, vengiant dubliavimosi ir mažinant valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą; šia galimybe bus pasinaudota su rodikliais susijusioms spragoms pašalinti (nulinės taršos ir aplinkos bei socialinės politikos sąsajų kūrimo srityje). Konkrečiau, ji grindžiama laimėjimais, pasiektais įgyvendinant aplinkosaugos ataskaitų teikimo supaprastinimo priemones, kurios jau taikomos nuo 2017 m.³⁷, o tai padeda užtikrinti skirtingų stebėsenos procesų nuoseklumą.

Stebėsenos sistema turėtų padėti užtikrinti atsakomybę už įsipareigojimus ir jų vykdymą, taip pat aiškių, rezultatais grindžiamų pažangos vertinimo rodiklių taikymą. Ji turėtų būti grindžiama esamomis stebėsenos sistemomis ir ataskaitų teikimo priemonėmis, kurias visų pirma naudoja (bet ne tik) Europos aplinkos agentūra ir jos tinklas „Eionet“, ir derėti su jomis. Kartu turėtų būti išvengta dubliavimosi ir papildomos administracinės naštos valstybėms

³⁷

Žr. https://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_actions_en.htm

narėms ir kitoms ataskaitas teikiančioms įstaigoms. ECHA taip pat raginama prisidėti prie šios veiklos ir teikti informaciją apie tvarų cheminių medžiagų naudojimą.

Kad **8-ąją AVP stebėsenos sistemą** būtų galima taikyti ir prie tokio taikymo prisidėti, Europos aplinkos agentūrai (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) būtina skirti papildomų išteklių. Šie ištekliai nėra nauji, tačiau agentūroms bus skiriami pagal programą LIFE (pagal kurią taip pat remiama jų pagrindinė veikla). Taip siekiama laikytis pasiūlymo dėl DFP, dėl kurio šiuo metu deramasi su biudžeto valdymo institucija. Ištekliai bus naudojami šioms reikmėms: agentūrų darbuotojų, kurie vykdys su Europos žaliuoju kursu susijusį darbą, etatams padidinti ir, visų pirma, su 8-ąja AVP susijusiai stebėsenos ir ataskaitų teikimo veiklai paremti ir parengti. Konkrečiau:

- **Europos aplinkos agentūra (EAA):** Europos aplinkos agentūros vykdoma stebėsenos ir ataskaitų teikimo veikla, susijusi su įvairiomis aplinkos ir klimato politikos kryptimis ir aplinkos būklės ataskaita (SOER), bus stebėsenos sistemos pagrindas. Naujoji EAA strategija, jos daugiametė darbo programa ir EAA ištekliai turi būti pritaikyti ir sustiprinti, kad būtų užtikrinta dinamiška, nuosekli, daugiasluoksnė ir kompleksinė stebėsenos, grindžiama įvairių informacijos šaltinių integravimu ir sudaranti sąlygas teikti ataskaitas įvairiais lygmenimis (nacionaliniu, regioniniu, tarptautiniu). Stebėsenos sistema turėtų būti pritaikyta prie nustatytų 8-osios AVP ataskaitų teikimo reikalavimų ir poreikių, kad būtų galima veiksmingai informuoti piliečius apie problemas ir jų sprendimą, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas aukšto lygio politinėms diskusijoms Europos Parlamente ir Taryboje.

Nors aplinkos būklės stebėsenos ir ataskaitų apie ją teikimas priklauso dabartiniams įgaliojimams, kurie nustatyti EAA steigimo reglamente, pirmiau minėtos stebėsenos ir ataskaitų teikimo užduotys apims **papildomas EAA užduotis**, todėl joms reikės daugiau išteklių. Kartu su EAA atlikus išsamią analizę, siekiant išanalizuoti galimą sinergiją, tačiau taip pat strategiškai planuoti būsimą darbą, atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso prioritetus, nustatyta, kad Europos aplinkos agentūrai nuo 2021 m. reikės šių papildomų naujų etatų naujos DFP laikotarpiu (2021–2027 m.):

9 laikinųjų darbuotojų ir 6 sutartininkų etatų šioms naujoms užduotims ir veiklai:

žiedinės ekonomikos stebėsenos sistemos atnaujinimas (pagalba rengiant žiedinės ekonomikos rezultatų suvestinę) ir su sektorinėmis žiedinės ekonomikos iniciatyvomis susijusi pagalba (1 laikinasis darbuotojas);

ataskaitų dėl žiedinės ekonomikos veiksmų įgyvendinimo, tvarių investicijų ir ES finansuojamų žiedinės ekonomikos investicijų poveikio stebėsenos teikimas (1 sutartininkas);

pagalba rengiant ES biologinės įvairovės strategiją ir kuriant biologinės įvairovės ir ekosistemų stebėsenos sistemą, daugiausia dėmesio skiriant sritims, kurias apima naujos iniciatyvos (dirvožemio, žemės ir miškų sritys) (1 laikinasis darbuotojas, 2 sutartininkai);

biologinės įvairovės ir ekosistemų sveikumo stebėsenos (ypatingą dėmesį skiriant gėlo vandens ir jūrų aplinkai), padedanti užtikrinti nulinę taršą (į jūrą išmestų šiukšlių kiekio mažinimą) ir kurti netoksišką aplinką (1 laikinasis darbuotojas);

integruota taršos poveikio aplinkai ir sveikatai analizė ir ataskaitų dėl naujų sričių (pvz., geriamojo vandens, pakartotinio vandens naudojimo, SEVESO, gyvsidabrio) ir kompleksinių sričių, susijusių su komunikate dėl žaliojo kurso nustatytu nulinės taršos tikslu, teikimas glaudžiai bendradarbiaujant su Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA) ir Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) (1 laikinasis darbuotojas);

sustiprinti gebėjimai integruotai analizuoti ir vertinti įvairias Žaliojo kurso politikos sritis (pvz., biologinės įvairovės susiejimą su nulinės taršos ir „Nuo ūkio iki stalo“ iniciatyvomis). Tai taip pat susiję su integruotais Potvynių direktyvos, Miesto nuotekų valymo direktyvos ir Nitratų direktyvos vertinimais, taip pat gėlo vandens ir jūrų ekosistemomis grindžiamo požiūrio integravimo į ekonomikos pertvarką (metinė tvaraus augimo strategija) ir klimato vertinimais (1 sutartininkas);

8-osios AVP ir klimato politikos stebėsenos gerinimas skaitmeniniame amžiuje – visapusiškas programos COPERNICUS duomenų naudojimas, piliečių mokslo ir iš kitų šaltinių gautos informacijos integravimas, siekiant užtikrinti dinamišką aplinkos stebėseną ir įgyvendinimą; informacijos pateikimo laiku gerinimas, vizualizavimas ir prieiga prie informacijos (2 sutartininkai);

aplinkos ir klimato stebėsenos tarptautinio aspekto stiprinimas, pagalba aplinkos ir klimato diplomatijos ir derybų srityje (1 laikinasis darbuotojas);

nacionalinės prisitaikymo prie klimato kaitos politikos ir priemonių bei jų sąsajų su kitais aplinkos apsaugos tikslais stebėseną ir vertinimas (1 laikinasis darbuotojas);

valstybėms narėms teikiama pagalba, susijusi su klimato kaitos švelninimo politikos ir jos sąsajų su oro kokybe ir nulinės taršos tikslu, stebėseną ir vertinimu (1 laikinasis darbuotojas);

žmonių sveikatos, klimato kaitos poveikio ir prisitaikymo prie klimato kaitos stebėseną pasitelkiant virtualią klimato ir sveikatos observatoriją, atsižvelgiant į Žaliąjį kursą ir jo nulinės taršos tikslą, kad aplinkoje nebeliktų toksinių medžiagų (1 laikinasis darbuotojas);

pagalba, susijusi su naujais lengvųjų ir sunkiųjų transporto priemonių tikrojo degalų suvartojimo ir išmetamųjų teršalų kiekio stebėsenos metodais (nuo 2022 m.) (1 laikinasis darbuotojas).

EAA žmogiškųjų išteklių bazinė norma pagal 8-osios AVP pasiūlymą

Kad EAA prisidėtų prie stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal 8-ąją AVP, taip pat labai svarbu nuo 2021 m. ir per visą kitą DFP laikotarpį (2021–2027 m.) išlaikyti 2018–2020 m. šiam tikslui papildomai skirtus išteklius. Todėl bazinė norma, kuria remiantis turėtų būti apskaičiuojami papildomi būtini EAA ištekliai, turėtų būti ištekliai, patvirtinti galutiniam 2020 m. ES biudžetui (t. y. 130 pareigybių pagal etatų planą, 74 sutartininkai ir 20 deleguotųjų nacionalinių ekspertų). Tai turėtų padėti užtikrinti, kad naujos 2018–2020 m. laikotarpiu įtrauktos pagrindinės užduotys būtų vykdomos ir toliau, visų pirma šios užduotys:

- pagalbinis EAA vaidmuo, t. y. padėti stebėti, tikrinti, pranešti ir skleisti informaciją apie pagrindinius 8-osios AVP su klimatu susijusių tikslų aspektus, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą (išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją) ir energijos vartojimo efektyvumą, nustatytas Reglamento (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo 42 straipsnyje. Trys papildomi sutartininkų etatai buvo skirti ir įtraukti į biudžetą dabartinės DFP laikotarpiu iki 2020 m., nurodant neribotą trukmę. Šie 3 etatai turėtų būti išlaikyti visu naujos DFP laikotarpiu ir pakeisti į laikinųjų darbuotojų etatus, siekiant užtikrinti, kad atitinkamos papildomos EAA užduotys būtų vykdomos tinkamai ir nepertraukiamai;

- papildomi etatai, skirti Agentūrai sudarant 2020 m. biudžetą (5 laikinieji darbuotojai ir 2 sutartininkai) ir pagal Reglamentą (ES) 2018/956 (2 sutartininkai), kurie yra labai svarbūs įgyvendinant dabartinę aplinkos ir klimato politiką. Šie etatai apima jau vykdomą veiklą (žr. toliau) ir yra Agentūros žmogiškųjų išteklių bazinės normos dalis:

- a) klimato kaitos švelninimas, LULUCF įtraukimas į ŠESD apskaitos platformą ir sisteminė klimato, miškų ir žemės ūkio sektorių analizė;
- b) sisteminė vandens politikos analizė kintančio klimato sąlygomis;
- c) integruota ekonominio poveikio aplinkai ir tvarios bei teisingos pertvarkos analizė;
- d) biologinės įvairovės stebėsenos priemonių modernizavimas;
- e) programos „Copernicus“ duomenų integravimas į aplinkos stebėseną ir ataskaitų teikimą;
- f) naujų sunkiųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio ir degalų sąnaudų duomenų stebėseną ir teikimas.

• **Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA):** ECHA atliks svarbų vaidmenį rengiant būsimą ES tvarių cheminių medžiagų strategiją.

Kad galėtų atlikti nurodytas užduotis, nuo 2020 m. ECHA reikės šių naujų etatų:

1 laikinojo darbuotojo ir 1 sutartininko, kurie tvarkytų ir stiprintų duomenų bazes, teiktų duomenis apie chemines medžiagas, kad būtų galima parengti atitinkamas ataskaitas dėl atsirandančių pavojų, padėtų rengti cheminių medžiagų politikos rodiklius ir kitaip prisidėtų prie EAA darbo.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Pagrindinis numatytų veiksmų tikslas – sukurti išsamią stebėsenos sistemą, atitinkančią naujosios 8-ąją AVP poreikius, taip pat labiau susieti 8-ąją AVP ir atitinkamas Europos žaliojo kurso iniciatyvas bei užtikrinti jų sinergiją. Akivaizdu, kad tokiomis tinkamomis iniciatyvomis laikytinas neseniai priimtas Žiedinės ekonomikos planas, Europos klimato teisės aktas, kuriame įtvirtintas 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslas, 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija, iniciatyva „Nuo ūkio iki stalo“, taip pat dar tik rengiamos iniciatyvos, pvz., su nulinės taršos tikslu susijusios iniciatyvos (ZPAP ir cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti).

Šis naujas stebėsenos metodas, į kurį integruotos pažangiausios skaitmeninės priemonės, suteiks galimybę atlikti įrodymais pagrįstas analizes, aiškiai apibrėžtu būdu teikti ataskaitas įvairiais lygmenimis ir sektoriuose, taip pat padės geriau vykdyti ES ataskaitų teikimo įsipareigojimus ES ir tarptautiniu lygmenimis.

Gera struktūrizuota ir suplanuota ataskaitų teikimo sistema ir veikla siekiama prisidėti prie prasmingo 8-osios AVP vertinimo, informuoti politikos formuotojus ir paskatinti aukšto lygio diskusijas Taryboje ir Europos Parlamente.

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

Komisija stebės pasiūlyme numatytų veiksmų įgyvendinimą. Rodikliai galėtų būti šie:

- ataskaitų tam tikromis temomis (žiedinė ekonomika, biologinė įvairovė, miškai, žemė, vanduo ir jūra, oras, triukšmas, atliekos, išmetamieji teršalai ir t. t.) skaičius;
- horizontaliųjų stebėsenos ataskaitų dėl pažangos įgyvendinant 8-ąją AVP, darnaus vystymosi tikslus, aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūrą ir Europos žaliąjį kursą, parengtų atsižvelgiant į atitinkamus ataskaitų teikimo ciklus (3-iasis ataskaitų teikimo ciklas bus užbaigtas 2027 m. birželio mėn. iki 8-osios AVP galiojimo pabaigos), skaičius.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

8-osios AVP pasiūlymas atitinka Sutarties 192 straipsnio 3 dalį ir neseniai atlikto 7-osios AVP vertinimo rezultatus.

Komisija įvertina pažangą, padarytą per tris vienas po kito einančius aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūros ataskaitų teikimo ciklus 2022, 2024 ir 2027 m.

Antrojo ataskaitų teikimo ciklo 2024 m., kuris turi būti užbaigtas laiku, kad iki šios Komisijos kadencijos pabaigos būtų pateikta informacijos apie pažangą, padarytą įgyvendinant Europos žaliąjį kursą, 8-ąją AVP, darnaus vystymosi tikslus ir šios programos 2050 m. viziją, išdėstytą sprendimo 2 straipsnyje, kontekste Komisija įvertins ir išnagrinės poreikį peržiūrėti komunikate dėl Europos žaliojo kurso nustatytus Sąjungos aplinkos ir klimato politikos prioritetus ir šioje programoje nustatytus prioritetinius tikslus.

Trečiasis ataskaitų teikimo ciklas turi būti užbaigtas iki 2027 m. birželio mėn., likus pakankamai laiko iki šios programos galiojimo pabaigos.

1.5.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame

punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (ex ante):

poreikis užtikrinti veiksmingą, nuoseklią ir tinkamą 8-osios AVP ir visos ES aplinkos ir klimato politikos stebėseną numatytas Sąjungos sutartyje.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (ex post):

stebėsenos sistema bus 8-osios AVP ir Europos žaliajo kurso stebėsenos priemonė. Ji padės vykdyti ataskaitų teikimo išsipareigojimus, sudarys palankesnes sąlygas aukšto lygio diskusijoms ir padės vertinti 8-osios AVP įgyvendinimo rezultatus.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Netaikoma

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šio pasiūlymo tikslas dera su keliomis kitomis ES politikos sritimis ir įgyvendinamomis iniciatyvomis, susijusiomis su Europos žaliuoju kursu. 8-osios aplinkosaugos veiksmų programos prioritetiniai tikslai yra:

a) pasiekti, kad iki 2050 m. gyventume gerai pagal mūsų planetos ekologines išgales. Mūsų klestėjimo ir sveikos aplinkos pagrindas – inovacinė žiedinė ekonomika, kurioje niekas nešvaistoma veltui, darniai valdomi gamtos ištekliai, o biologinė įvairovė saugoma, vertinama ir atkurama taip, kad didėtų mūsų visuomenės atsparumas. Mūsų neutralizuoto poveikio klimatui ekonomika atsietą nuo išteklių naudojimo, taip sudarant sąlygas kurti saugią ir tvarią pasaulio visuomenę;

b) pasiekti Sąjungos aplinkos ir klimato tikslus, nustatytus komunikate dėl Europos žaliajo kurso, siekiant įgyvendinti JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., visų pirma:

- iki 2050 m. užtikrinti neutralų poveikį klimatui, kaip nurodyta Klimato teisės akte;
- sukurti neutralizuoto poveikio klimatui, švarią žiedinę ekonomiką;
- išsaugoti ir atkurti ekosistemas ir biologinę įvairovę;
- siekti nulinės taršos tikslo, kad aplinkoje nebeliktų toksinių medžiagų, taip pat saugoti piliečių sveikatą;

c) užtikrinti visišką atitiktį esamai aplinkos ir klimato *acquis*;

d) įgyvendinti šios programos 3 straipsnyje nustatytas priemonės, politiką ir metodus, kurie kartu sudaro sąlygas diegti esminius pokyčius.

1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

Netaikoma

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- ☐ Finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

☒ **trukmė neribota**

- Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2021 m.
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)³⁸

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☒ 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;
- ☐ viešosios teisės subjektams;
- ☐ privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ valstybės narės privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

Netaikoma

³⁸

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasiūlymu nustatomas sprendimas, kuriuo priimama 8-oji Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programa. Pasiūlyme dėl 8-osios AVP nurodoma, kad reikia plataus užmojo programos, kurioje būtų numatyta vykdyti reguliarią aplinkos būklės ir valstybių narių pastangų įgyvendinti aplinkosaugos ir klimato srities veiksmus stebėsenos ir ataskaitų teikimo veiklą (4 straipsnio 1 dalis). Vykdamas šį darbą bus plačiau naudojami rodikliai, dėl kurių susitarta įvairiose aplinkos ir klimato politikos srityse, taip pat bus remiamasi INSPIRE principais, kiek tai susiję su erdviniais duomenų ir skaitmeninės informacijos naudojimu (COPERNICUS). Remiantis nuosekliais, daugiadalykėmis ir atnaujintomis ataskaitomis bus informuojama visuomenė ir vertinama pažanga, padaryta sprendžiant klimato ir aplinkos srities klausimus. Be to, remiantis šiomis ataskaitomis, bus surengta aukšto lygio diskusija, kurioje Taryba ir Parlamentas aptars aplinkos ir klimato problemas, taip pat įvertins ES politikos ir veiksmų, skirtų toms problemoms spręsti ir Europos žaliojo kurso tikslams įgyvendinti, darną. Europos aplinkos agentūros (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) dalyvavimas šiame darbe yra labai svarbus. Be to, ES biologinės įvairovės strategijos įgyvendinimo srityje stebėsenos ir visapusiško skaitmeninės informacijos naudojimo vaidmuo yra labai svarbus tam, kad būtų galima stebėti pažeidžiamų ir vertingų ekosistemų bei jų funkcijų būklę. Dėl duomenų bazių ir duomenų gavybos iš įvairių šaltinių sąveikos bus galima gauti vertingos informacijos apie žmogaus veiklos poveikį aplinkai ir klimatui. Iš reguliariai pranešamos informacijos apie šį poveikį galima sužinoti ne tik apie neigiamą poveikį, bet ir apie atsaką į teigiamas valdymo priemones ir apsaugos veiksmus. Tokiu būdu stebėsenos ir ataskaitų teikimas suteikia informacijos apie faktinį Bendrijos programų bei veiksmų įgyvendinimą ir finansinių išteklių naudojimą tiek ES, tiek tarptautiniu lygmeniu.

Tradicinėms agentūroms skiriamoms ES subsidijoms bus taikomos standartinės stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Valdymą tiesiogiai vykdys Komisija, o netiesiogiai – Europos aplinkos agentūra (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA).

Kartu su teisės aktų leidėjais bus nagrinėjamas visiškai netiesioginio valdymo per dvi (arba galbūt daugiau) decentralizuotas agentūras (EAA, ECHA, bet galbūt ir EFSA) tinkamumas.

Kalbant apie kontrolės strategiją, visos decentralizuotos agentūros glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos Vidaus audito tarnyba, siekdamos užtikrinti, kad visose vidaus kontrolės sistemos srityse būtų laikomasi tinkamų standartų. Ši tvarka bus taikoma ir su šiuo pasiūlymu susijusiam agentūrų vaidmeniui.

Be to, kiekvienais finansiniais metais Europos Parlamentas, vadovaudamasis Tarybos rekomendacija ir atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų išvadą, svarsto, ar patvirtinti agentūrų biudžeto įvykdymą.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)

Kalbant apie teisėtą, ekonomišką, efektyvą ir veiksmingą asignavimų, susijusių su EAA ir ECHA pagal šį pasiūlymą vykdytinais veiksmais, naudojimą, šia iniciatyva nenustatoma didelės naujų rūšių rizikos, kuriai nebūtų taikoma esama vidaus kontrolės sistema. Pagal šį pasiūlymą vykdytini veiksmai prasidės 2021 m. ir bus tęsiami visu naujosios daugiametės finansinės programos laikotarpiu.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Valdymo ir kontrolės sistemos yra nustatytos reglamentuose, kuriais dabar reglamentuojamas EAA ir ECHA veikimas. Šios įstaigos glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos Vidaus audito tarnyba, siekdamos užtikrinti, kad visose vidaus kontrolės sistemos srityse būtų laikomasi tinkamų standartų.

Kiekvienais metais Europos Parlamentas, vadovaudamasis Tarybos rekomendacija, tvirtina EAA ir ECHA biudžeto įvykdymą.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir visa kita neteisėta veikla, EAA ir ECHA be jokių apribojimų taikomos 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų nuostatos. EAA ir ECHA turi specialią kovos su sukčiavimu strategiją ir pagal ją parengtą veiksmų planą. Be to, EAA ir ECHA steigimo reglamentuose išdėstytos nuostatos dėl EAA ir ECHA biudžeto vykdymo bei kontrolės ir dėl taikytinų finansinių taisyklių, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui ir pažeidimams.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS³⁹

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Budžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁴⁰	ELPA šalių ⁴¹	šalių kandidačių ⁴²	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą

³⁹ Pateiktos biudžeto sumos yra orientacinės ir nedaro poveikio biudžeto procedūroms priėmus 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą.

⁴⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴¹ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴² Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3	09.02.01 Gamta ir biologinė įvairovė	DA	NE	NE	NE	NE
3	09.02.02 Žiedinė ekonomika ir gyvenimo kokybė	DA	NE	NE	NE	NE
3	09.02.03 Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos	DA	NE	NE	NE	NE
3	09.10.02 Europos aplinkos agentūra	DA	NE	NE	NE	NE
3	09.10.01 Europos cheminių medžiagų agentūra	DA	NE	NE	NE	NE

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka⁴³

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Tikimasi, kad 3 išlaidų kategorijoje bus išlaikytas neutralumas ir šis pasiūlymas neturės poveikio. Europos aplinkos agentūrai (EAA) ir Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) reikalingi ištekliai bus išskaičiuoti iš LIFE biudžeto. EAA reikalingus išteklius padengs Aplinkos GD (2/3 išlaidų) ir Klimato politikos GD (1/3 išlaidų), o visus Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) reikalingus išteklius padengs Aplinkos GD.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	3 išlaidų kategorija: Gamtos ištekliai ir aplinka
---	---------	---

Palyginamosios kainos

Aplinkos GD ir Klimato politikos GD: <09.02.01, 09.02.02, 09.0203>			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Sumažinimas 09.02.01 eilutėje – Aplinkos GD	Įsipareigojimai	(1a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
	Mokėjimai	(2a)	1,385	1,405	1,428	1,450	1,474	1,496	1,522	10,160
Sumažinimas 09.02.02 eilutėje – Aplinkos GD	Įsipareigojimai	(1b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Mokėjimai	(2b)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
Sumažinimas 09.02.03 eilutėje – Klimato politikos GD	Įsipareigojimai	(1c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
	Mokėjimai	(2c)	1,062	1,079	1,096	1,113	1,130	1,148	1,166	7,794
IŠ VISO sumažinama veiklos asignavimų Aplinkos GD ir Klimato politikos GD <09.02.01,	Įsipareigojimai	=1a+1b +1c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748
	Mokėjimai	=2a+2b+3c	3,509	3,563	3,620	3,676	3,734	3,792	3,854	25,748

⁴³ Pateiktos biudžeto sumos yra orientacinės ir nedaro poveikio biudžeto procedūroms priėmus 2021–2027 m. daugiamečią finansinę programą.

09.02.02 ir 09.0203>										
----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EAA: <09.10.02>			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
1 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(1)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
	Mokėjimai	(2)	2,462	2,511	2,562	2,613	2,665	2,718	2,773	18,304
2 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(1a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
	Mokėjimai	(2a)	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225	1,575
3 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(3a)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
	Mokėjimai	(3b)	500	500	500	500	500	500	500	3,500
IŠ VISO asignavimų EAA <09.10.02>	Įsipareigojimai	=1+1a +3a	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
	Mokėjimai	=2+2a +3b	3,187	3,236	3,287	3,338	3,390	3,443	3,498	23,379
ECHA: <09.10.01>			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
1 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(1)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
	Mokėjimai	(2)	0,272	0,277	0,283	0,288	0,294	0,300	0,306	2,019
2 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(1a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
	Mokėjimai	(2a)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,350
3 antraštinė dalis:	Įsipareigojimai	(3a)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Mokėjimai	(3b)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
IŠ VISO asignavimų ECHA <09.10.01>	Įsipareigojimai	=1+1a +3a	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369
	Mokėjimai	=2+2a +3b	0,322	0,327	0,333	0,338	0,344	0,350	0,356	2,369

3.2.2. Numatomas poveikis EAA ir ECHA asignavimams

- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu) palyginamosiomis kainomis

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO								
	ATLIKTI DARBAI																	
	Rūšis ⁴⁴	Vidutinės sąnaudos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Skaičius	Sąna udos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaud ų
1 KONKRETUS TIKSLAS ⁴⁵ ...																		
- Atliktas																		
1 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
2 KONKRETUS TIKSLAS ...																		
- Atliktas																		
2 konkretaus tikslo tarpinė suma																		
IŠ VISO SĄNAUDŲ																		

⁴⁴ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).
⁴⁵ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

3.2.3. Numatomas poveikis EAA ir ECHA žmogiškiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu) palyginamosiomis kainomis

EAA & ECHA	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	1,993	2,033	2,074	2,115	2,158	2,201	2,245	14,820
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)								
Sutartininkai	740	755	770	786	801	817	834	5,503
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai								
IŠ VISO	2,734	2,778	2,844	2,901	2,959	2,018	3,087	20,323

Pastaba. Kainos grindžiamos prielaida dėl EAA etatų korekcijos 31,9 % (Kopenhagoje) ir viso DFP laikotarpio atlyginimų indeksavimo 2 % (tiek EAA, tiek ECHA etatų).

Personalo poreikiai (etatų vienetais):

EAA & ECHA	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygio) EAA=9, ECHA=1	10	10	10	10	10	10	10	
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)								
Sutartininkai EAA=6, ECHA=1	7	7	7	7	7	7	7	
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai								
IŠ VISO	17	17	17	17	17	17	17	

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmoniškųjų išteklių poreikiai

- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti **papildomų** žmoniškųjų išteklių nenaudojama.
- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmoniškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtujų tikslumu)

	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais) ⁴⁶								
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)								
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JPD delegacijose)								
XX 01 04 yy ⁴⁷ - būstinėje ⁴⁸								
- delegacijose								
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO								

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Šiai veiklai vykdyti ir ypač sustiprintai stebėsenos sistemos, kuri bus įdiegta, reikalingų žmoniškųjų išteklių poreikius patenkins GD darbuotojai, jau paskirti priemonei valdyti ir (arba) perskirstyti generaliniame direktorate. **Prireikus poreikiai bus derinami su papildomais asignavimais, kurie atsakingiems generaliniams direktorats gali būti skiriami pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.**

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	
--------------------------------------	--

⁴⁶ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁴⁷ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

⁴⁸ Paprastai struktūrinių fondų, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondo (EŽF) atveju.

Išorės darbuotojai	
--------------------	--

V priedo 3 skirsnyje turėtų būti pateiktas etato ekvivalentų išlaidų apskaičiavimo aprašymas.

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- ☒ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

- ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą⁴⁹.

Papaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

[...]

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

- ☒ Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.
- ☐ Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Iš viso
Xxxxxx								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - ☐ Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵⁰					Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)	
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai			
..... straipsnis								

Įvairių asignuotųjų įplaukų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

[...]

⁴⁹ Žr. Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa, 11 ir 17 straipsnius.

⁵⁰ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.

Nurodyti poveikio pajamoms apskaičiavimo metodą.

--